

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **E. S.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2013, č. j. 10 A 130/2013 - 25,

t a k t o :

- I.** V řízení **se pokračuje.**
- II.** Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2013, č. j. 10 A 130/2013 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 19. 7. 2013 se žalobkyně v souvislosti s přiznáním starobního důchodu domáhala zrušení několika rozhodnutí žalované, ochrany proti nečinnosti a před nezákonným zásahem žalované. Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 10. 2013, č. j. 2 Ad 42/2013 - 34, byla žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalované vyloučena k samostatnému projednání a nadále byla u tohoto soudu vedena pod sp. zn. 10 A 130/2013.

Usnesením ze dne 12. 11. 2013, č. j. 10 A 130/2013 - 25, Krajský soud v Českých Budějovicích zastavil řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované. V odůvodnění soud uvedl, že usnesením ze dne 16. 10. 2013 vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě sedmi dnů od doručení výzvy a poučil ji o tom, že řízení bude zastaveno, pokud nebude poplatek ve stanovené lhůtě uhrazen. Dne 22. 10. 2013 bylo krajskému soudu doručeno sdělení, v němž žalobkyně poukázala na nesprávnost výzvy k úhradě soudního poplatku, neboť žaloba ve věci důchodového pojištění je osvobozena od soudního poplatku ze zákona. V reakci na toto sdělení krajský soud přípisem ze dne 29. 10. 2013 znovu vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku v náhradní sedmidenní lhůtě. Současně poučil žalobkyni o judikatuře Nejvyššího správního soudu, podle níž věcné osvobození od soudních poplatků

podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, na danou věc nedopadá, neboť v ní žalobkyně nenapadá rozhodnutí žalované ve věci důchodového pojištění, nýbrž se domáhá ochrany proti nezákonnému zásahu žalované. Náhradní lhůta k zaplacení soudního poplatku za žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalované uplynula dne 7. 11. 2013 a poplatek nebyl ani ke dni rozhodnutí soudu uhrazen. Krajský soud proto podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích řízení o této žalobě zastavil.

Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost. V ní a v jejích doplněních především namítala nedůvodnost zpoplatnění žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované krajským soudem. Napadené usnesení označila za zmatečné a uvedla, že zastavení řízení nemělo oporu v zákoně.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 12. 2013, č. j. 4 Aps 10/2013 - 12, řízení o kasační stížnosti přerušil do doby rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve skutkově shodné věci sp. zn. 4 Ans 11/2013. Toto rozhodnutí bylo rozšířeným senátem vydáno dne 23. 10. 2014, pominul tak důvod pro přerušování řízení, a proto Nejvyšší správní soud podle § 48 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vyslovil, že se v řízení pokračuje.

Napadené usnesení přezkoumal Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Shledal přitom podstatnou vadu řízení před krajským soudem, která měla za následek nezákonnost napadeného usnesení. Nebyla totiž splněna jedna ze základních podmínek pro zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, a to existence poplatkové povinnosti na straně žalobkyně (stěžovatelky).

Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích „[o]d poplatku se osvobozují řízení ve věcech důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek.“

Při výkladu tohoto ustanovení vycházel Nejvyšší správní soud z rozsudku rozšířeného senátu ze dne 23. 10. 2014, č. j. 4 Ans 11/2013 - 25, jímž rozšířený senát ve skutkově obdobné věci stejných účastníků řízení zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. V citovaném rozsudku rozšířený senát vyslovil, že „... osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se vztahuje na všechny typy soudních řízení upravené v soudním řádu správním.“

Úvaha krajského soudu uvedená v odůvodnění napadeného usnesení, podle níž věcné osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích na danou věc nedopadá, odporuje zmíněnému závěru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, tudíž je nesprávná. Soudní řízení v projednávané věci je od soudního poplatku osvobozeno, stěžovatelce proto nemohla vzniknout poplatková povinnost. Za dané procesní situace nebyl krajský soud oprávněn zastavit řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení o zastavení řízení je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 11. 2013, č. j. 10 A 130/2013 - 25, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém bude krajský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán shora uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

pokračování

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci krajský soud.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že osvobození od soudních poplatků se podle § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích vztahuje rovněž na toto řízení o kasační stížnosti, proto soud nepožadoval, aby stěžovatelka zaplatila soudní poplatek za kasační stížnost. Nejvyšší správní soud netrval ani na zastoupení stěžovatelky advokátem. V řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku by totiž trvání na povinném zastoupení advokátem nebo dokonce na splnění poplatkové povinnosti znamenalo jen řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu